

- **Интелектуални развој**

Дискриминативност чула је завршена, те се тако лакше уочавају битне и суштинске ствари и разуме градиво које се учи. Временски след појединих догађаја се сагледава јасно – права времена из историје. Развија се логичко памћење те се све лакше повезује научено у смисаону целину. Способност вољне, намерне пажње постаје све већа. Машта је све реалнија и усмерена на спољашњи свет. У мишљењу се јављају прве формалне операције – мишљење се не заснива само на очигледним, спољашњим елементима, већ се до закључака и знања може доћи и на основу вербалне комуникације и исказа.

Усавршава се комуникација – прецизније се може излагати знање или описати догађај или осећање. Ученици могу да на основу сопственог искуства и прочитаног или саслушаног текста донесу сопствени закључак и да га објасне – примена знања. Често у овом периоду откривају узрочно-последичне односе у природи и међу људима.

Критичко промишљање света проширује се и на критичко промишљање себе, другова, наставника, а посебно родитеља.

- **Емоционални и социјални развој**

Преовладава и даље животна радост и оптимизам, али се јављају јаке потребе за удруживањем и групном припадношћу. Мишљење чланова групе постаје веома важно, а критика се доживљава много јаче када је од другова, него од наставника и родитеља. Развијају се зрелији облици другарства – спремност да се сарађује и мимо сопственог интереса, да се сопствене жеље подреде колективним, да се ситуације сагледавају из туђих позиција.

- **Морални развој**

Прихватају се на дубљем нивоу праведност, истинитост и доследност. Васпитне мере одраслих постају процењиване као праведне или не, док се ауторитет сам по себи више не подразумева. Деца овог узраста желе једнакост према свим појединцима у групи – унификација, а овај се принцип преноси и на изглед, фризуру, патике, ранац... У овом погледу јављају се и личности које постају узор (јавне личности, уметници, понекад наставници, старији другови). Још увек се није развила способност да се проникне у разлог нечијег поступка. Право време да се родитељи укључе са својим васпитним стилем који указује на емпатију, да се не би развила емотивна празнина или ретардација.

